“Wij verbinden laaggeletterdheid aan de thema’s van het sociaal domein.”

Dat een integrale aanpak van laaggeletterdheid werkt, weten de meeste gemeenten wel. Maar hoe realiseert u dat? In de regio Rivierenland bedachten gemeenten verschillende manieren om laaggeletterdheid samen met hun partners integraal aan te pakken. Margreet Griepink, Regisseur Sociaal Domein in centrumgemeente Tiel: “We bereiken zo meer verschillende organisaties.”

In de regio Rivierenland zien ze laaggeletterdheid niet als een apart onderwerp. Het is onderdeel van alle thema’s binnen het sociaal domein. Daarom verbinden ze laaggeletterdheid elk jaar aan een van die thema’s. In 2021 koppelen ze het aan armoede en schulden, in 2022 aan gezondheid. Margreet: “Op deze manier bereiken we veel meer mensen. Want als wij iets organiseren over laaggeletterdheid, komen daar alleen organisaties op af die zich inzetten om basisvaardigheden te verbeteren. Maar als het gaat over bijvoorbeeld gezondheid, dan zijn ook sportclubs, diabetescentra, fysiotherapeuten en andere zorgverleners van de partij. We informeren hen dan over gezondheid én laaggeletterdheid. Die link is voor iedereen heel logisch, want laaggeletterden hebben over het algemeen meer gezondheidsproblemen. Hetzelfde geldt voor armoede en schulden.”

Oplossing

We vroegen Scott Douglas of deze aanpak ook geschikt is voor andere gemeenten. Scott is universitair hoofddocent op de Universiteit Utrecht en gespecialiseerd in het verbeteren van de prestaties van samenwerkingen in de publieke sector. Eerder ontwikkelde hij ons groeimodel. Nu onderzoekt hij voor ons de integrale aanpak van laaggeletterdheid. Scott: “Ik juich een integrale aanpak van laaggeletterdheid enorm toe. De manier waarop Margreet en haar collega’s het doen heeft volgens mij grote voordelen. Ze bereiken meer mensen en laten zien dat de aanpak van laaggeletterdheid een oplossing voor andere problemen kan zijn. Ook financieel gezien is het slim, want voor andere thema’s is vaak meer budget.”

Samenwerken

Om dit te kunnen realiseren werken ze in de regio Rivierenland goed samen. Vanuit het regionaal beleidsoverleg stelden ze een projectgroep samen. Deze projectgroep bestaat uit gemeenten en samenwerkingspartners. Zij schrijven op basis van het gekozen jaarthema een jaarplan met concrete doelen en actiepunten. En ze organiseren elk jaar een regionale bijeenkomst die aansluit bij het jaarthema. Zo proberen ze het netwerk te verstevigen en uit te breiden. Ook werken de regiogemeenten onderling nauw samen. Margreet: “Daardoor kunnen we de financiële middelen efficiënter besteden. We kopen bijvoorbeeld gezamenlijk activiteiten in waarmee we laaggeletterden proberen te bereiken. Elke gemeente beslist vervolgens zelf welke het beste past.”

Maatwerk

Kiezen voor wat past is een van de stokpaardjes van de regio Rivierenland. Margreet: “De aanpak van laaggeletterdheid is maatwerk. Daarom kijken we per situatie welke behoefte er is en hoe we daarop kunnen inspelen. Anders werkt het niet.” Scott voegt hieraan toe dat u wel goed moet nadenken over hoe u zo’n persoonlijke aanpak vertaalt naar alle niveaus. Scott: “Voor de professional die direct met de doelgroep in contact komt is het wel duidelijk. Maar hoe legt u op bestuurlijk niveau en aan geldschieters uit wat u met uw inzet bereikt? Maak daarom altijd inzichtelijk op welke manier u maatwerk levert.” In de regio Rivierenland gebruiken ze daarvoor de impactmeting van Maurice de Greef. Margreet: “Daarmee maken we inzichtelijk wat het effect van volwasseneducatie is op de verschillende leefgebieden.”

Energie

Maar het belangrijkste onderdeel van een succesvolle integrale aanpak is volgens Margreet: kijken waar de energie zit. “Dat wij mensen kunnen helpen hun basisvaardigheden te verbeteren is iets positiefs. Dat we zoveel bereiken komt omdat we alleen werken met partners die dat ook zo ervaren.”

Wilt u meer weten over de integrale aanpak van de regio Rivierenland? Neem dan contact op met Silke Walraven.

Bent u op zoek naar inspiratie om intern een integrale aanpak van laaggeletterdheid te realiseren? Lees dan het verhaal van de gemeente Alkmaar.

“We maken laaggeletterdheid steeds onderwerp van gesprek.” Zo pakt de gemeente Alkmaar laaggeletterdheid integraal aan.

Tips van Margreet voor andere gemeenten:

- Koppel laaggeletterdheid aan de thema's binnen het sociaal domein
- Stem af en werk samen met regiogemeenten en samenwerkingspartners
- Focus op waar de energie zit
- Zoek zowel binnen als buiten de gemeente naar 'ambassadeurs' (mensen die de aanpak van laaggeletterdheid belangrijk vinden)
- Werk vraaggestuurd
- Maak tijd voor de aanpak van laaggeletterdheid
- Durf keuzes te maken en accepteer dat u niet alles kunt doen en
- Maak duidelijk wat investeren in de aanpak van laaggeletterdheid oplevert
- Bouw aan u netwerk en gebruik die contacten
- Probeer de integrale aanpak van laaggeletterdheid vast te leggen in werkprocessen